

Medfinansieret af
Den Europæiske Union

Danmarks
Erhvervsfremmebestyrelse

Midtvejsevaluering af Water Valley Innovation

Erhvervshus Midtjylland

Marts 2025

IRISgroup

Pluss.

Projektnummer	051
Version	Endelig
Udgivelsesdato	31.03.2025
Udarbejdet af	Frederik Stewart Gaardboe, IRIS Group
Kontrolleret af	Anders Asboe Christensen, IRIS Group

INDHOLD

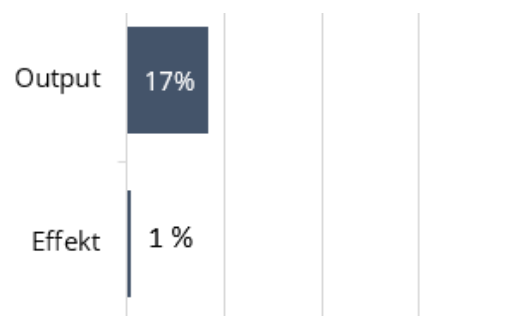
1. Resume.....	3
2. Fakta om projektet.....	4
2.1 Projektets effektkæde.....	5
2.2 Evalueringens datagrundlag.....	7
2.3 Scoring af fremdrift ift. projektmål.....	7
3. Projektstatus.....	8
3.1 Overordnet status.....	8
3.2 Status på aktiviteter.....	8
3.3 Status på output.....	8
3.4 Status på effekter.....	9
4. Projektets implementering.....	10
4.1 Input.....	10
4.2 Rekruttering.....	11
4.3 Virkemidler.....	12
4.4 Outcome & effekt	13
4.5 Forankring.....	15
4.6 Monitorering og opfølgning.....	16
5. Anbefalinger og læring.....	17

1 Resumé

Status på projektets indikator

Projektet har ved midtvejsevalueringen opnået 17 % af de opstillede outputmål. Ifølge projektets indikatorskema var forventningen, at 25 % af output var leveret på tidspunktet for midtvejsevalueringen. Der var ikke forventninger om opnået effekt på tidspunktet for midtvejsevalueringen.

Projektet har fra start forventet, at output og effekt vil udvikle sig eksponentielt, men der har først for alvor været projektaktiviteter de seneste 3-4 måneder. Vi vurderer, at flere forhold har været udslagsgivende for, at projektet som helhed er bagud. Det vedrører særligt rekruttering og monitorering.

Note: Ovenstående fremdrift er ift. projektets totale måltal. Der er ikke opstillet aktivitetsmål i projektets indikatorskema.

Input

Vi vurderer, at de to innovationsplatforme, WVDK og Klimatorium, har de rette kompetencer til at løfte projektaktiviteterne, samt at projektet formår at bygge videre på erfaringerne fra fyrtårnets første fase. Projektbudgettet og partnerkredsen blev dog reduceret ift. ansøgningen, og det tog lang tid at få en ny projektplan og aktiviteter på plads. Det er vores indtryk, at der er spildt mange ressourcer i projektets første 12-18 måneder, som delvist kunne være undgået med tættere projektstyring fra projektholder og tidlig afklaring af roller og engagement.

Rekruttering

Der er først for alvor kommet gang i rekrutteringen af virksomheder fra sommer og efterår 2024. Pga. delvist tilsagn tog det lang tid at få en ny projektplan og aktiviteter på plads. Det er vores indtryk, at partnerkredsen alt for sent har forventningsafstemt bidrag og ansvar for rekruttering. Særligt hovedaktivitet C, som vedrører data på vandområdet, har været udfordrende at rekruttere til, da en stor del af målgruppen er virksomheder, som ikke er en del af den klassiske vandbranche, fx softwarevirksomheder.

Virkemidler

Vi vurderer, at projektets virkemidler adresserer de rette innovationsudfordringer relateret til vandteknologi, herunder behovet for test- og demonstrationsfaciliteter samt brug af vanddata. Dog har partnerkredsen i nogle tilfælde haft vanskeligt ved at kommunikere værditilbuddet til målgruppen. Det gælder særligt de aktiviteter, som har til formål at facilitere nye relationer inden for prædefinerende challenges.

Outcome & effekt

Det er på evalueringstidspunktet vanskeligt at vurdere outcome og effekt, da ingen virksomhedsforløb er afsluttet. Vi vurderer dog, at størstedelen af de igangværende projekter har gode forudsætninger for at skabe betydelige effekter, som overstiger den enkelte virksomheds investering i udviklingen. Virksomhederne forventer særligt effekter i form af øget omsætning og eksport, og i mindre grad i form af øget produktivitet eller flere medarbejdere.

Forankring

Vi vurderer, at Erhvervsfyrtårnet er blevet mere konsolideret i fase II, men der er fortsat udfordringer med at løfte indsatsen fra regionalt til nationalt niveau. Det er desuden vores indtryk, at hovedaktiviteterne alene gennemføres af den innovationsplatform, som er lead på den pågældende aktivitet, og at der dermed ikke er væsentlige synergigevinster på tværs.

Monitorering

Det er vores indtryk, at projektholder (EHMJ) er langt fra projektaktiviteterne, som ledes af de to innovationsplatforme. Projektpartnerkredsen var sen til at foretage justeringer i rekrutteringsstrategien på trods af store rekrutteringsudfordringer. Omvendt er det vores indtryk, at de to innovationsplatforme er tæt på projekterne og yder en meget deltagertilpasset indsats.

2 Fakta om projektet

Dette afsnit indeholder en kort beskrivelse af projektets formål og baggrund samt en gengivelse af de vigtigste baggrundsoplysninger for projektet (tekstboks). Afsnittet afsluttes med en opsamling af projektets 'effektkæde' og en kort beskrivelse af evalueringens datagrundlag.

Water Valley Innovation er en del af fase II-finansieringen af Erhvervsfyrtårnet for vanteologi. Den anden del af runde II-finansieringen er Water Valley Wise Workforce, som evalueres særskilt.

Den overordnede vision for erhvervsfyrtårnet for vandteknologi er i henhold til partnerskabsaftalen fra september 2022, at Midtjylland bliver foregangsregion for verdensførende, innovative, bæredygtige og effektive vandteknologiske løsninger gennem udvikling, demonstration, produktion og skalering af vandteknologi samt løsninger til en energi- og klimaneutral vandsektor i 2030 – til gavn for eksport, vækst, uddannelse og beskæftigelse i Midtjylland og hele landet. I oktober 2023 lancerede konsortiet for erhvervsfyrtårnet for vandteknologi en 2030-strategi med erhvervsfyrtårnets Strategiske Forum som afsender. Visionen for konsortiets strategi er: "Vi vil innovere og demonstrere verdens mest bæredygtige og effektive vandkredsløb."

Water Valley Innovation, som er genstandsfelt for denne midtvejsevaluering, fokuserer på forskning og innovationssamarbejde i vandsektoren. Formålet er at styrke innovation i danske, vandteknologiske SMV'er ved at matche virksomheder med videninstitutioner i innovations- og forskningsforløb om aktuelle vandudfordringer. Projektet skal etablere og udvide test- og demonstrationsfaciliteter med særligt fokus på deling og udnyttelse af vanddata.

Water Valley Innovation består af tre hovedaktiviteter:

Hovedaktivitet A: Challenge-driven innovationsprogram med videns- og innovationsprocesser:

- *VIRS*: Nationale innovationsforløb med DTU, hvor forskere frikøbes til at hjælpe SMV'er med at udvikle og afprøve koncepter for nye løsninger med inddragelse af studerende.
- *Challenge-driven Global Innovation Program*: Internationale innovationsforløb med fokus på at bringe virksomheder i direkte kontakt med mulige danske og internationale samarbejdspartnere samt kunder, så eksportmuligheder øges.

Hovedaktivitet B: Test- og demonstrationsfaciliteter som løftestang for innovation og eksport:

- *Water Living Lab*: SMV'er får adgang til at teste og demonstrere løsninger i Water Living Lab programmet samt understøttelse af samarbejder mellem virksomheder, forskningsinstitutioner og kollektive innovationsforløb.
- *Problemvand, & Dynmaic Water Living Lab*: Adgang til test- og demonstrationsfaciliteter til udvikling af nye løsninger inden for problemvand.

Hovedaktivitet C: Datadeling og digitalisering, der fremmer innovation og eksport:

- *Vandkredsløb 2.0*: Case-baseret innovationsforløb, hvor SMV'er inviteres til at udvikle konkrete behovsbaserede digitale løsninger, der skal imødekomme vandbranchens kritiske problemstillinger og behov.

- *Water Data Space 2.0*: Understøtte SMV'ers adgang til vanddata samt stille data til rådighed for test i innovationsforløb med vidensinstitutioner og forsyninger med henblik på øget digitalisering og vækst ved danske SMV'er.

Hovedaktiviteterne varetages af de to innovationsplatforme Water Valley Denmark (WVDK) og Klimatorium. Erhvervshus Midtjylland (EHMJ) er tilskudsmodtager og varetager projekt-administrationen. Desuden er CLEAN som national klynge på miljøområdet partner i projektet bl.a. mhp. at understøtte rekruttering.

Det skal bemærkes, at Water Valley Innovation har modtaget et delvist tilsagn, hvor budgettet blev betydeligt beskåret ift. ansøgningen. Det har krævet en revision af både budget, indikatorer og måltal. De opgjorte måltal i tabel 1 er de reviderede måltal.

FAKTA-BOKS	
Tilskudsmodtager:	Erhvervshus Midtjylland
Sagsbehandler:	Line Kjær Nikolajsen
Finansieringskilde:	Regionalfonden (ERDF)
Indsatsområde:	Innovation (ERDF 1.1)
Samlet budget:	DKK 45.548.823,94
Bevillingsperiode:	07.03.2023 – 28.02.2026

2.1 Projektets effektkæde

Projektets effektkæde er sammenfattet i tabellen herunder. Evalueringen har især fokus på outcome, som er bindeleddet mellem projektets umiddelbare output/leverancer og resultaterne/effekterne på længere sigt, hvilket er nærmere udfoldet i afsnit 4.4.

Tabel 1: Projektets effektkæde

Indhold	Aktiviteter
Input	▪ Samlet projektbudget ▪ Indsigter og viden fra tidligere projekter: fx Fase 1 Lokale erhvervsfyrtårne ▪ Viden og kompetencer ved projektleder og deltagende partnere
Hovedaktiviteter	Hovedaktivitet A: "<i>Challenge-driven innovationsprogram</i>" med videns- og innovationsprocesser:. ▪ <i>VIRS</i>: Nationale innovationsforløb med DTU, hvor forskere frikøbes til at hjælpe SMV'er med at udvikle og afprøve koncepter for nye løsninger med inddragelse af studerende ▪ <i>Challenge-driven Global Innovation Program</i>: Internationale innovationsforløb med fokus på at bringe dem i direkte kontakt med mulige danske og internationale samarbejdspartnere samt kunder, så eksportmuligheder øges. Hovedaktivitet B: "<i>Test- og demonstrationsfaciliteter som løftestang for innovation og eksport</i>": ▪ <i>Water Living Lab</i>: SMV'er får adgang til at teste og demonstrere løsninger i Water Living Lab programmet samt understøttelse af samarbejder mellem virksomheder, forsknings-institutioner og kollektive innovationsforløb. ▪ <i>Problemvand, & Dynmaic Water Living Lab (Klimatorium)</i>: Adgang til test- og demonstrations-faciliteter til udvikling af nye løsninger inden for problemvand Hovedaktivitet C: "<i>Datadeling og digitalisering, der fremmer innovation og eksport</i>": ▪ <i>Vandkredsløb 2.0</i>: Case-baseret innovationsforløb, hvor SMV'er inviteres til at udvikle konkrete behovsbaserede digitale løsninger, der skal imødekomme vandbranchens kritiske problemstillinger og behov. ▪ <i>Water Data Space 2.0</i>: Understøtte SMVs adgang til vanddata samt stille data til rådighed for test i innovationsforløb med vidensinstitutioner og forsyninger med henblik på øget digitalisering og vækst ved danske SMV'er.
Output	▪ Antal virksomheder, der har modtaget støtte: Hovedaktivitet A:40, Hovedaktivitet B:103 Hovedaktivitet C: 50 ▪ Antal virksomheder, der samarbejder med forskningsorganisationer: Hovedaktivitet A:25, Hovedaktivitet B:59 Hovedaktivitet C: 30 ▪ Antal virksomheder, der samarbejder med andre: Hovedaktivitet A:55, Hovedaktivitet B:165 Hovedaktivitet C: 65 ▪ Antal SMV'er (herunder nybaleerede virksomheder), der har deltaget i kollektive innovationsrettede aktiviteter: Hovedaktivitet A:40, Hovedaktivitet B:155 Hovedaktivitet C: 65
Outcome	Se afsnit 4.4
Resultater (effekter)	▪ Antal virksomheder, der har udviklet koncepter til nye produkter eller løsninger: Hovedaktivitet A:24, Hovedaktivitet B:34 Hovedaktivitet C: 18 ▪ Antal SMV'er, der indfører produkt- og procesinnovation: Hovedaktivitet A:20, Hovedaktivitet B:34 Hovedaktivitet C: 20 ▪ Antal SMV'er, der indfører markedsførings- eller organisationsinnovation: Hovedaktivitet A:12, Hovedaktivitet B:16 Hovedaktivitet C: 10

2.2 Evalueringens datagrundlag

Evalueringen er grundlæggende baseret på semistrukturerede interviews med projektholder (EHMJ), de to innovationsplatforme som projektleder aktiviteterne (WVDK og Klimatorium), CLEAN, samt udvalgte projektdeltagere.

I forbindelse med evalueringen har vi desuden udsendt et elektronisk spørgeskema til deltagerne i indsatsen (via projektleder). Spørgeskemaet er sendt ud til 35 deltagere, hvoraf 16 har besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 46 %. Desuden har vi gennemført interviews med 5 projektdeltagere.

Både spørgeskema og interviews giver et indblik i såvel det forventede som allerede opnåede udbytte blandt deltagerne, men udgør ikke en præcis beskrivelse af indsatsens effektskabelse.

2.3 Scoring af fremdrift ift. projektmål

Vurderingen af projektets målopnåelse er primært baseret på fremdrift ift. outputmål. Scoren tildeles på baggrund af en helhedsvurdering af projektets målopnåelse, men med udgangspunkt i projektets kvantitative målopnåelse på evalueringstidspunktet. Nedenstående tabel over sammenhæng mellem målopnåelse og trafiklysscore er vejledende.

Tabel 2: Vejledende sammenhæng mellem målopnåelse og trafiklys

Trafiklys	Målopnåelsen er	Midtvejsevaluering	Slutevaluering
Grøn	... som ønsket eller bedre	45 % +	95 % +
Grøn	... lidt under det ønskede niveau	35-44 %	81-90 %
Gul	... noget under det ønskede niveau	24-34 %	65-80 %
Rød	... meget under det ønskede niveau	15-24 %	20-64 %
Rød	... ikke eksisterende eller tæt på	0-14 %	0-19 %

3 Projektstatus

Afsnittet indeholder en kort fremstilling af status for projektets fremdrift. Vi indleder med en kort overordnet status. Dernæst følger en status på de specifikke måltal, der er aftalt med Erhvervsstyrelsen, og som fremgår af projektets evalueringsoplæg. Der er i projektets evalueringsoplæg kun opstillet mål vedrørende output og effekt, og der er derfor ikke et afsnit om status for projektets aktivitetsmål.

3.1 Overordnet status

Water Valley Innovation har haft en vanskelig og langtrukken opstartsfasen. Projektet er først for alvor begyndt at rekruttere virksomheder til aktiviteter fra sommer og efterår 2024. Samtlige af projektets måltal er relateret til virksomheder i forløb. Projektet er derfor ved midtvejsevalueringen bagud på samtlige måltal.

I projektets faseopdelte indikatorskema er der indlagt en forventning om, at måltallene vil udvikle sig eksponentielt i projektperioden. De første output var således først forventet i første halvdel af 2024, mens de første effekter var forventet i anden halvdel af 2024.

Dog er det først i anden halvdel af 2024, at vi kan observere output. I de indrapporterede måltal ser vi for første gang en acceleration i output i perioden fra september 2024 frem til midtvejsevalueringen i februar/marts 2025.

3.2 Status på output

På evalueringstidspunktet er 17 % af de opstillede outputmål nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status for de enkelte outputmål er gengivet i tabellen nedenfor. Tabellen indeholder ikke status for antallet af virksomheder, der samarbejder med andre virksomheder (se outputmål i tabel 1), da der ifølge projektholder ikke kræves afrapportering på dette outputmål.

Tabel 3: Status på de opstillede outputmål per 30.01.2025

Output	Måltal	Status	Målopnåelse i procent
Antal virksomheder, der har modtaget støtte	193	37	19 %
Antal virksomheder, der samarbejder med forskningsorganisationer	114	18	16 %
Antal SMV'er (herunder nyetablerede virksomheder), der har deltaget i kollektive innovationsrettede aktiviteter	260	39	15 %

Note: Projektets målopnåelse af indrapporteret til evaluator af bevillingsmodtager. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt.

Water Valley Innovation har per 30. januar 2025 støttet 37 virksomheder med tilskud til innovationsaktiviteter. Det udgør 19 % af måltallet for hele projektperioden. Ifølge indikatorskemaet var forventningen, at 48 virksomheder havde modtaget støtte ved udgangen af 2024. Projektet er således bagud i forhold til den forventede status på evalueringstidspunktet.

Samme billede tegner sig for de to andre outputmål. 18 virksomheder samarbejder med forskningsorganisationer (forventningen ultimo 2024 var 29) og 39 SMV'er har deltaget i kollektive innovationsrettede aktiviteter (forventningen ultimo 2024 var 65).

Mens de to første outputindikatorer forekommer intuitive at måle, bemærker vi, at projektpartnerne ikke er helt sikre på, hvordan den sidste indikator vedrørende kollektive innovationsrettede aktiviteter skal måles.

3.3 Status på effekter

På evalueringstidspunktet er 1 % af de opstillede effektmål nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status for de enkelte effektmål er gengivet i tabellen nedenfor.

Tabel 4: Status på de opstillede effektmål per 30.01.2025

Indikator	Måltal i projektperioden	Måltal efter projektperioden	Status	Målopnåelse i procent
Antal virksomheder, der har udviklet koncepter til nye produkter eller løsninger	10	76	1	1 %
Antal SMV'er, der indfører produkt- og procesinnovation	5	74	0	0 %
Antal SMV'er, der indfører markedsførings- eller organisationsinnovation	0	38	0	0 %

Note: Projektets målopnåelse af indrapporteret til evaluator af bevillingsmodtager. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt. 'Målopnåelse i procent' er beregnet pba. måltallene for den samlede projektperiode.

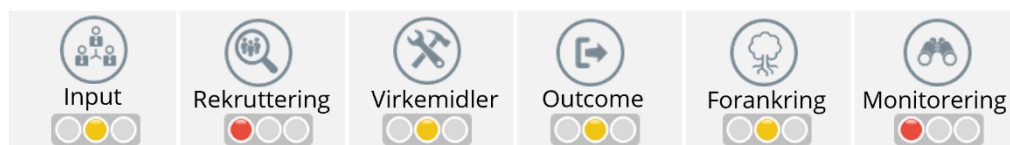
Der er fastsat effektmål, som vedrører innovation på tre områder. Ved udgangen af 2024 var forventningen, at ti virksomheder havde udviklet koncepter til nye produkter eller løsninger og fem SMV'er havde indført produkt- eller procesinnovation. Der var ikke forventninger om effekter vedrørende markedsførings- eller organisationsinnovation ved udgangen af 2024.

Som konsekvens af den langtrukne projektopstart og de betydelige rekrutteringsudfordringer, som parterne har oplevet, har ingen virksomheder gennemført et helt forløb på tidspunktet for midtvejsevalueringen. Det er derfor ikke overraskende, at projektet endnu ikke har opnået effektmål. En virksomhed, som på evalueringstidspunktet fortsat er i et innovationsforløb med DTU, har dog udviklet et koncept til ampuller, som kan måle mængden af ozon i vand. Virksomheden forventer, at ampullerne kan kommerialiseres, når de er testet og effekten er dokumenteret, hvilket innovationsforløbet med DTU omfatter. På den baggrund har projektet indrapporteret en enkel virksomhed, som har "udviklet koncepter til nye produkter eller løsninger".

4 Projektets implementering

I dette afsnit præsenterer vi vores vurdering af projektets implementering ud fra seks faste evalueringsparametre. Figuren nedenfor giver et overblik over evalueringens konklusioner i forhold til de seks parametre. En grøn score indikerer en tilfredsstillende implementering, evt. med nogle få forbedringspotentialer; en gul score indikerer et behov for at adressere visse udfordringer og en rød score indikerer, at der er ét eller flere forhold, som ikke er tilfredsstillende.

Figur 5 Tildeling af scorer for de seks evalueringsparametre

Forklaring af scorer:

	Grøn score	Projektimplementeringen er tilfredsstillende. Få forbedringspotentialer.
	Gul score	Et eller flere elementer i projektimplementeringen bør have fokus.
	Rød score	Kritiske forhold i projektimplementeringen. Væsentlige forbedringspotentialer

I de følgende afsnit uddyber vi vurderingerne af projektet under de enkelte parametre.

4.1 Input

Partnerkredsen har kompetence til at løfte projektaktiviteterne, men der er spildt mange ressourcer i projektets første 12-18 måneder.

Vi vurderer, at de to innovationsplatforme, WVDK og Klimatorium, har de rette kompetencer til at løfte projektaktiviteterne, samt at projektet formår at bygge videre på erfaringer fra fyrtårnets første fase.

Projektbudgettet og partnerkredsen blev dog reduceret ift. ansøgningen, og det tog lang tid at få en ny projektplan og aktiviteter på plads. Det endelige tilsagnsbrev faldt på plads i december 2023. Det er vores indtryk, at der er spildt mange ressourcer i projektets første 12-18 måneder, herunder på at udvikle aktiviteter, hvoraf nogen blev opgivet, da et reduceret budget faldt på plads.

I overgangen fra Erhvervsfyrtårnets fase I til fase II er den ledende partnerkreds blevet justeret. CLEAN stod med det overordnede projektansvar i fase I, mens EHMJ har overtaget ansvaret i fase II. Omorganiseringen har betydet, at nye roller skulle defineres og accepteres.

Omorganiseringen af Erhvervsfyrtårnets ledelse har desuden betydet, at parterne har skulle vænne sig til at anvende Sharepoint administreret af EHMJ som samarbejds- og sagsbehandlingssystem frem for det system, som CLEAN udviklede i fase I.

Endelig er det vores indtryk, at den lange periode med usikkerhed og ustabilitet i fyrtårnets ledelse har slidt på forholdet til flere af projektets øvrige partnere, herunder relevante videninstitutioner.

4.2 Rekruttering

Rekruttering af virksomheder er projektets største udfordring.

Der er først for alvor kommet gang i rekrutteringen af virksomheder 3-4 måneder før midtvejsevalueringen. Særligt hovedaktivitet C, som vedrører data på vandområdet, har været udfordrende at rekruttere til, da en stor del af målgruppen er virksomheder, som ikke er en del af den klassiske vandbranche, fx softwarevirksomheder.

Vi mener, at partnerkredsen alt for sent har forventningsafstemt bidrag og ansvar for rekruttering, og det er vores indtryk, at rollerne fortsat ikke er klart defineret. De to innovationsplatforme har en forventning om, at EHMJ og CLEAN proaktivt bidrager med virksomhedsrekruttering. Men denne forventning deles tilsyneladende ikke af EHMJ og CLEAN, der nærmere ser deres rolle som henviser i de tilfælde, aktørerne møder relevante virksomheder.

I de partneraftaler, som CLEAN har indgået med hhv. Klimatorium og WVDK, er klyngeorganisationens bidrag formuleret i generelle termer uden konkrete måltal.

En udfordring i EHMJ er derudover, at erhvervshuskonsulenterne ikke har særlige forudsætninger for at promovere tilbuddene under Erhvervsfyrtårnet, da de (modsat de tre øvrige parter) ikke har et særligt fokus på vandteknologi. For at imødegå denne udfordring, har partnerkredsen aftalt, at de to innovationsplatforme forbereder og afholder et webinar, som har til hensigt at klæde konsulenter i EHMJ bedre på til at præsentere Erhvervsfyrtårnets aktiviteter.

Vi vurderer desuden, at værditilbuddet i flere af aktiviteterne ikke er håndgribeligt nok for SMV'er. SMV'er kan have svært ved på forhånd at se værdien i at indgå i et netværksforløb, hvor virksomheder matches med potentielle samarbejdspartnere inden for prædefinerede områder. Uden en konkret case eller challenge owner, kan det være vanskeligt at vurdere værdien.

Rekrutteringen går lettest for innovationsforløbet VIRS, hvor en virksomhed kan frikøbe en forsker på DTU til at hjælpe med et selvdefineret projekt. Her er det lykkedes at engagere DTU i rekrutteringsfasen.

Tabel 5 viser, at langt de fleste af de virksomheder, som er rekrutteret, er blevet gjort opmærksom på indsatsen via en af de fire projektpartnere.

Tabel 5: Hvordan fik deltagerne kendskab til indsatsen?

Andel af respondenterne, der angiver at de blev opmærksomme på indsatsen via...	Procent
Virksomhedsguiden.dk	0 %
Sociale medier	0 %
Erhvervshus	19 %
Lokalt erhvervskontor	0 %
Informationsmøde afholdt af Water Valley Denmark/Klimatorium	25 %
Brancheorganisation	0 %
Klyngeorganisation	19 %
Kommune	0 %
Viden-/uddannelsesinstitution	13 %
Destinationsselskab og/eller turismeudviklingsselskab	0 %
Privat rådgiver	0 %
Andre virksomheder	0 %
Fandt det selv	6 %
Andet, angiv venligst:	31 %
Kan ikke huske	0 %

Note: Respondenterne kunne angive flere svarmuligheder, hvorfor andelen ikke summerer til 100 (n=16)

Spørgeskemabesvarelsenerne viser også, at 62 % af respondenterne før deltagelsen i indsatsen har modtaget vejledning eller støtte i erhvervsfremmesystemet, heraf flest fra et erhvervshus eller en klyngeorganisation. Det betyder samtidig, at en tredjedel af respondenter ikke tidligere har modtaget vejledning eller støtte i erhvervsfremmesystemet. Det indikerer, at Erhvervsfyrtårnet formår at række ud til virksomheder, der normalt ikke deltager i innovations- eller erhvervsfremmeprojekter.

Den 6. februar 2025 afholdt Fyrtårnet Water Valley Summit, som ifølge projektleder havde deltagelse af flere virksomheder, som ikke tidligere har deltaget i erhvervsfremmetilbud. På evalueringstidspunktet er der endnu ikke blevet samlet op på eventen, men ambitionen er, at udnytte momentum for dagen til at rekruttere nye virksomheder blandt deltagerne.

4.3 Virkemidler

Projektets virkemidler fungerer efter hensigten, men partnerkredsen har i nogle tilfælde haft vanskeligt ved at kommunikere værditilbuddet.

Vi vurderer, at projektets grundlæggende virkemidler fungerer efter hensigten. Dog har partnerkredsen i nogle tilfælde haft vanskeligt ved at kommunikere værditilbuddet til målgruppen. Det gælder særligt de aktiviteter, som har til formål at facilitere nye relationer indenfor prædefinerende challenges.

Svarene på spørgeskemaet viser, at 56 % af respondenterne i meget høj eller høj grad vurderer, at indsatsen har været tilpasset deres behov, mens 44 % kun i lav eller nogen grad mener, at det er tilfældet. På grund af anonymiseret dataindsamling er det ikke muligt at se, hvilken aktivitet den enkelte respondent har deltaget i. Vores vurdering er alligevel, at

oplevelsen afhænger af aktivitetstypen. I projektets living labs og VIRS-forløb har virksomhederne i høj grad mulighed for at forme deres eget forløb, mens det challenge drevne innovationsprogram i højere grad er prædefineret.

Med forbehold for, at virksomhedsforløbene først er kommet i gang få måneder før midtvejsevalueringen, og det dermed er svært at holde aktiviteterne op imod hinanden, fremstår VIRS-forløbene særligt velfungerende. Det er vores indtryk, at VIRS-forløbene nyder godt af den infrastruktur, som DTU har opbygget.

Som nævnt i afsnit 4.2 har særligt hovedaktivitet C, som vedrører data på vandområdet, været udfordrerende at rekruttere til. Vi vurderer ikke desto mindre, at det er et vigtigt område at innovere, og vi anerkender, at det er en stor opgave at løbe i gang. Sammenlignet med fx energiområdet er data på vandområdet i langt mindre grad struktureret og udnyttet. De to aktiviteter under hovedaktivitet C har en stærk partnerkreds af videninstitutioner, og vi begynder at se de første vellykkede match mellem virksomheder og dataspecialister.

Svarene på spørgeskemaet peger på, at projektpartnerne har formået at designe virkemidler med lav administrativ byrde. 80 % af respondenterne mener i høj grad, at udbyttet med at deltage står på mål med de administrative krav. Yderligere 7 % mener det i meget høj grad. Det er vores indtryk, at både de to innovationsplatforme og samarbejdende videninstitutioner påtager sig en væsentlig del af arbejdet i forbindelse med deltagernes ansøgning og afrapportering.

4.4 Outcome & effekt

Endnu ingen afsluttede forløb, men virksomhedernes forudsætninger for at innovere styrkes.

Det er på evalueringstidspunktet vanskeligt at vurdere outcome og effekt, da ingen virksomhedsforløb er afsluttet. Vi vurderer dog, at størstedelen af de igangværende projekter har gode forudsætninger for at skabe betydelige effekter.

Nedenstående tabel viser andelen af respondenter, der som følge af indsatsen har fået styrket deres forudsætninger for at opnå de ønskede resultater.

Tabel 6: Indsatsens bidrag til at skabe styrkede forudsætninger for de ønskede resultater

Andel af respondenterne, der angiver at de som følge af indsatsen har fået...	Procent
Netværk til aktører, som vi kan samarbejde med om innovation	63 %
Testet produkt/løsning som er klar til markedsintroduktion	63 %
Viden om tilgængelige værktøjer som kan understøtte vores innovation	31 %
Opbygget nye kompetencer og kvalifikationer, der kan understøtte vores innovation	31 %
Viden om vores eget innovationspotentiale	19 %
Intet udbytte	0 %

Note: Respondenterne har kunnet angive flere svarmuligheder, hvorfor andelen ikke summerer til 100 (n=16)

Svarene på spørgeskemaet peger på, at virksomhederne især har styrket deres forudsætninger for at skabe resultater gennem øget netværk samt mulighed for test af produkter/løsninger. Det stemmer fint overens med vigtige fokusområder i projektets hovedaktiviteter.

For at opnå de ønskede resultater vil deltagerne ofte skulle omsætte deres styrkede forudsætninger til konkrete adfærdsændringer eller tiltag (forandringer). Eksisterende vaner samt organisatoriske og økonomiske forhold kan ofte forhindre, at deltagerne i selv vellykkede indsatser efterfølgende får omsat deres viden i praksis.

Nedenstående tabel viser andelen af respondenter, som enten har gennemført forandringer som følge af indsatsen, eller forventer, at de fremadrettet vil gøre det.

Tabel 7: Indsatsens bidrag til at skabe forandringer hos deltagerne

Output	Ingen forandring	Vi er i gang / har gjort det	Inden for et år	Om et år eller derefter	Ikke relevant for os
Fortsætte samarbejdet med vidensinstitutioner om innovation	6%	69%	19%	0%	6%
Udarbejde en plan for de næste skridt i produktets/løsningens udvikling	6%	56%	25%	6%	6%
Søge finansiering til videreudviklingen af jeres produkt/løsning	25%	19%	31%	19%	6%
Markedsintroducere jeres udviklede produkt/løsning	6%	13%	50%	19%	13%

Note: (n=16)

Svarene viser, at forløbene sætter gang i forandringer i de deltagende virksomheder. Det skal igen understreges, at ingen virksomhedsforløb er afsluttet på evalueringstidspunktet.

Resultaterne afspejler derfor forandringer, som er i gang, og som man må forvente, at virksomhederne arbejder videre med.

Spørgeskemabesvarelsenerne viser dog samtidig, at samtlige respondenter vurderer, at de ville have gennemført forandringerne uagtet deres deltagelse i projektet. Halvdelen af virksomhederne vurderer dog, at de ville have brugt længere tid på at gennemføre forløbene, og mange mener, at de ville have gennemført forandringerne i mindre omfang.

Da ingen virksomhedsløb er gennemført på evalueringstidspunktet, er det vanskeligt at vurdere, hvad forandringerne vil medføre af forbedringer. I spørgeskemaet er respondenterne dog blevet spurgt til oplevede og forventede forbedringer på fire områder. Resultaterne er vist i tabel 8.

Tabel 8: Indsatsens bidrag til at skabe forbedringer hos deltagerne

Output	Ingen forbedringer	Har oplevet forbedringer	Forventer at opleve forbedringen inden for ét år	Forventer at opleve forbedringer om ét år eller derefter
Omsætning	13%	6%	25%	56%
Eksport	44%	0%	19%	38%
Produktivitet	75%	0%	13%	13%
Antal ansatte	31%	6%	19%	44%

Note: (n=16)

Svarene på spørgeskemaet viser, at vækst i omsætningen er den forandring, som flest virksomheder forventer som følge af deres deltagelse i projektet. Totredjedele forventer, at forandringerne medføre flere ansatte, lidt over halvdelen forventer mere eksport, mens kun en fjerdedel forventer produktivitetsevinster.

I forlængelse af ovenstående resultater er det relevant at fremhæve, at 63 % af respondenterne i høj eller meget høj grad angiver, at indsatsen har skabt en værdi for dem, som overstiger de ressourcer, de har investeret i deltagelsen.

Vi vurderer på den baggrund, at det er sandsynligt, at størstedelen af de deltagende virksomheder kan skabe betydelige effekter, som overstiger den enkelte virksomheds investering i udviklingen.

4.5 Forankring

Fyrtårnet for vandteknologi er blevet mere konsolideret i fase II, men der er fortsat udfordringer med at løfte indsatsen fra regionalt til nationalt niveau.

Projektet er forankret i Erhvervsfyrtårnet for vandteknologi og bør derfor vurderes på den baggrund. Der var udfordringer med samarbejdet og rollefordelingen mellem de ledende partnere i erhvervsfyrtårnets konsortium i den første fase, hvilket bl.a. er beskrevet i "Temaevaluering: Erhvervsfyrtårne" fra februar 2025. Det har bl.a. betydet, at rollen som projektadministrator er skiftet fra CLEAN til EHMJ, og at der er gået meget tid med at afklare

organisatoriske og administrative forhold, som generelt har medført mindre tid til implementering af aktiviteter, herunder rekruttering af virksomheder.

Det er vores vurdering, at de to innovationsplatforme (WVDK og Klimatorium) er bedre forankret i Erhvervsfyrtårnet i fase II, herunder i højere grad fremstår som et samlet fyrtårn med fælles events som fx Water Valley Summit, der blev arrangeret af konsortiet i fællesskab.

Det er dog vores indtryk, at hovedaktiviteterne alene gennemføres af den innovationsplatform, som er lead på den pågældende aktivitet. Vi vurderer dermed, at der er rum for væsentligt flere synergigevinster på tværs.

Erhvervsfyrtårnet er sat i verden for at udvikle et verdensførende økosystem for vandteknologi. Det kræver nationalt sigte og bred inddragelse af relevante aktører i økosystemet. De to innovationsplatforme er stærkt forankret i Midtjylland. Og med omorganiseringen i konsortieledelsen er projektadministratorrollen skiftet fra en national klyngeorganisation (CLEAN) til et regionalt erhvervshus (EHMJ).

Det er vores vurdering, at økosystemet for vandteknologi er blevet mere konsolideret under Erhvervsfyrtårnet i fase II. Men det er fortsat meget forankret i Midtjylland. Water Valley Summit fremstår som godt eksempel på begge dele.

Vi vurderer også, at der fortsat er potentiale for at forankre Erhvervsfyrtårnet og dets tilbud endnu mere i det øvrige erhvervsfremmesystem. Svarene på spørgeskemaet viser, at 50 % af respondenterne er blevet henvist til andre tilbud i erhvervsfremmesystemet, som er relevante for dem, og at 13 % er blevet gjort opmærksomme på andre tilbud, som dog ikke er relevante for dem lige nu. Sammenlagt er det samme andel af respondenterne, som før deltagelsen i indsatsen havde modtaget vejledning eller støtte i erhvervsfremmesystemet.

4.6 Monitorering og opfølgning

Uklar rollefordeling og langtrukken opstart har udfordret opbygning af effektiv monitoreringspraksis

Det er vores indtryk, at projektholder (EHMJ) er langt fra projektaktiviteterne, som ledes af de to innovationsplatforme. Omvendt føler de to innovationsplatforme sig langt fra den overordnede projektadministration, herunder status ift. projektøkonomi.

Projektet var sen til at foretage justeringer i rekrutteringsstrategien på trods af store rekrutteringsudfordringer. Vores indtryk er, at en uklar rolle- og ansvarsfordeling for længe fik lov at stå uadresseret.

Omvendt er det vores indtryk, at de to innovationsplatforme er tæt på de deltagende virksomheder og har en god fornemmelse af, hvordan aktiviteterne virker og skaber værdi for virksomhederne. Der er således allerede foretaget justeringer af de aktiviteter, som var bygget omkring prædefinerende challenges, som har vist sig vanskelige at rekruttere til.

5 anbefalinger og læring

Her præsenterer vi de vigtigste anbefalinger og læringspunkter, som evaluator vil pege på med baggrund i evalueringen. Punkterne er ikke i prioriteret rækkefølge. For hver anbefaling eller læringspunkt er der angivet en primær målgruppe. Nedenstående tabel giver et overblik over, hvilke målgrupper, anbefalingerne og læringspunkterne relaterer sig til.

Anbefaling/læringspunkt nr.	1	2	3	4
Projektholder	X	X	X	
Øvrige operatører	X	X	X	
Udvalg og rammesættere	X			X

1: Revurdér måltal for at sikre langsigtet værdi. Vi anbefaler, at projektholder, de to innovationsplatforme og Erhvervsstyrelsen i fællesskab revurderer måltalene for den resterende periode. Det er vores indtryk, at WVDK og Klimatorium er godt på vej med at opbygge et innovationsøkosystem med test- og demonstrationsfaciliteter samt blik for brug af vanddata. Men økosystemopbygning tager tid og progression måles ikke alene på antallet af virksomheder i bestemte aktiviteter. Vi vurderer, at der fortsat er behov for at samle og opbygge økosystemet gennem fx netværksaktiviteter (som ikke er en del af nuværende måltal). Det er et stort og håndholdt arbejde, som risikerer at blive nedprioriteret, hvis alle midler rettes mod at indfri projektets nuværende måltal. Fx har projektet et meget højt måltal for antal virksomheder, der deltager i kollektive innovationsrettede aktiviteter. Da det samtidig er vores opfattelse, at projektpartnerne ikke er helt sikre på, hvordan denne indikator skal måles, anbefaler vi som minimum, at denne defineres på en måde, så målopfyldelse understøtter økosystemopbygning.

2: Engager alle erhvervshuse i rekruttering. Partnerkredsen har aftalt, at de to innovationsplatforme forbereder og afholder et webinar, som har til hensigt at klæde konsulenter i EHMJ bedre på til at præsentere Erhvervsfyrtårnets aktiviteter. EHMJ er en regional aktør. Der er behov for at rekrutteringsindsatsen bliver mere nationalt orienteret. Vi anbefaler, at EHMJ deler webinar og andet "uddannelsesmateriale" om Erhvervsfyrtårnet for Vandteknologi med landets øvrige Erhvervshuse med henblik på at engagere og klæde flere erhvervshuskonsulenter i hele landet på til at rekruttere relevante virksomheder.

3: Ryst ildsjælene sammen. Det er vores klare indtryk, at der hos WVDK, Klimatorium, CLEAN og EHMJ findes ildsjæle, som arbejder dedikeret for at skabe et verdensledende innovationsøkosystem for vand. Vi anbefaler, at disse ildsjæle prioriterer mere tid sammen frem for at arbejde for samme mål fra forskellige organisationer og lokationer. Det vil nedbryde de organisatoriske vægge, som fortsat præger Erhvervsfyrtårnet.

4: Indled strategisk dialog med Poul Due Jensens Fond (Grundfosfonden). På den lange bane bør Erhvervsfyrtårnets innovationsaktiviteter forankres uden løbende bevillinger med skiftende fokus, måltal og krav til hvilke aktørtyper, der kan stå i spidsen for indsatsen. Vi anbefaler, at Erhvervsstyrelsen indleder en strategisk dialog med Poul Due Jensens Fond (Grundfosfonden) om perspektiver for at tage ejerskab for økosystemet for vandteknologi i Danmark.

